

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның
Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы

КАРАР

26.05.2022 ел

№56-1

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә жирләү урыннарын булдыру һәм карап тоту тәртибе һәм зиратларның эшчәнлеге турында Нигезләмәне раслау хакында

«Жирләү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 5 пункты, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә жирләү урыннарын һәм зиратларны карап тоту һәм аларның эшчәнлеге тәртибе нигезләмәне» күшымта нигезендә раслау хакында.
2. Элеге каарны Спас муниципаль районның рәсми сайтында <http://www.spasskiy.tatarstan.ru>, хокукий мәгълүматның рәсми сайтында ([//http:pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru)) бастырып чыгарырга.

Иске-Рәҗәп авыл
жирлеге башлыгы

М.Ә.Нугаев

Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Иске-Рәҗәп
авыл жирлеге муниципаль
берәмлеге депутатлары
Советының 2022 елның 56-1
номерлы карары белән расланды

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Иске-Рәҗәп авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә жирләү урыннарын булдыру
һәм карап тоту һәм зиратларның эшчәnlеге тәртибе турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы «Жирләү һәм жирләү эше турында»гы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 1996 елның 29 июнендейгэ 1001 номерлы «Улгән кешеләрне жирләү буенча хезмәт курсатуга гражданнарның хокуклары гарантияләре турында»гы Указы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Иске-Рәҗәп авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә Нигезләмәдә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән кулланыла торган төшөнчәләр мәгънәдә кулланыла.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә терминнар һәм билгеләмәләр гамәлдәге законнар нигезендә кулланыла.

1.3. Иске-Рәҗәп авыл жирлекендә зиратның үз билгеләнеше буенча, теләсә кайсы диндә вафат булган (һәлак булган) кешеләрне жирләү, аларның теләк белдерүен исәпкә алыш, йә жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча (1 нче күшүмтә).

1.4. Жәмәгать зиратларында үлгән (һәлак булган) хәрбиләрне, хәрби жыеннарга чакырылган гражданнарны, эчке эшләр органнары, янғынга каршы дәүләт хезмәте, наркотик чарапалар һәм психотроп матдәләр әйләнешен контролльдә тоту органнары хезмәткәрләрен, җинаять-башкарма системасы учреждениеләре һәм органнары хезмәткәрләрен, сугышта катнашучыларны, хәрби хезмәттән азат ителгән затларны жирләү өчен билгеләнгән хәрби участоклар булырга мөмкин, әгәр бу күрсәтелгән затларның ихтиярына каршы килмәсә яки якын туганнарының яки башка туганнарының теләкләренә каршы килмәсә.

1.5. Зиратларны жирләү мөмкинлеге буенча уртаклашалар:

- жирләүнен төрле төрләре житештерелә торган зиратлар;
- жирләнми торган зиратлар.

2. Жирләү урыннарын төзекләндерү һәм күмү урыннарын урнаштыру буенча таләпләр

2.1. Мәетләрне (жәсәдләрне) жирләү жирләүне оештыру бурычын үз естенә алган затлар тарафыннан башкарыла. Әлеге затлар жирләүне оештыру процессын, шул исәптән жирләү өчен кирәклे документларны рәсмиләштерү, үлем турында белешмә алу, үлем турында таныклык, жирләүгә пособие алуны тормышка ашырырга тиеш.

2.2. Мәрхүмненең мәеттегінен жириләу бурычының үз өстенә алған заттар булмаган очракта, мәеттең жириләу эше мәсъәләләре буенча маҳсуслаштырылған хезмәт тарафыннан башкарыла.

Мәрхүмнәрнең мәеттегінен (жәсәдләрен) жириләу көн саен 9 сәгатьтән 17 сәгатькә қадәр башкарыла. Аерым очрактарда 21 сәгатькә қадәр жириләу рөхсәт ителә.

Жириләу урыны Башкарма комитет тарафыннан, үлгән кешене жириләу бурычының үз өстенә алған затка бирелеп билгеләнә.

Территория каждого кладбища подразделяется на зоны (кварталы) и секторы.

2.3. Мәрхүмнене жириләу өчен жири участогы шул ук участокта мәрхүмнен хатыны (ирен) яки янын туганы жириенең жириләу гарантиясен исәпкә алып тубәндәге күләмдә бирелә:

Жириләу тәре	Жири кишәрлекләре құләме		
	озынлық, м	кинлек, м	мәйдан, кв.м.
Ялғыз каберлекләр	3,5	2,0	7,0
Туганнарча күмелгән	3,5	4,0	14,0
Для захоронения урны с прахом	0,8	1,1	0,88
Мәетте тартмада күмү			
Гайлә жириләүләре	3,5	8,0	28,0

2.4. Жириләу киртәсе жириләу өчен бирелгән жири участогыннан читкә чыгарға тиеш түгел.

2.5. Жириләу урыннары арасындағы аерма кинлеге 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш.

Күмелү тирәнлеге 1,5 м дан 2 м га қадәр. Во всех случаях отметка дна могилы должна располагаться на 0,5 м выше уровня стояния грунтовых вод. Надмогильная насыпь должна быть высотой 0,3-0,5 м над поверхностью земли.

2.6. Зиратка килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлықны сакларга тиеш.

2.7. Зират территорииясендә тыела:

–ритуаль хезмәтләр күрсәтүгә бәйле булмаган транспорт хәрәкәте;

–зиратта урнашкан кабер корылмаларына, җиһазларга, корылмаларга һәм биналарга, яшел үсентеләргә зыян китеrerгә;

–этләрне урамда йөртү, йорт хайваннарын саклау, кошларны тоту;

–учак ягу, ком, балчык һәм گрунт табу, ағачны кису, чүп-чар өю, көлган яфраклар һәм ботаклар өчен билгеләнмәгән урыннарда чүп-чар өю;

–зират ябылғаннан соң зират территорииясендә булу;

–кабер төзелеш материалларын һәм каберлекләрне һәм каберлекләрне төзекләндөргөннөн соң чүп-чар калдыру.

–билгеләнмәгән урыннарда сәүдә эшчәнлеген тормышка ашырырга.

2.8. Кабер өемнәре (кабер ташлары) бүлеп бирелгән жири участогы чикләрендә билгеләнә. Бүлеп бирелгән жири кишәрлекләре чикләреннән читтә урнаштырылған кабер корылмалары мондый кабер өстенә куелған заттар хисабына сүтелергә тиеш.

2.9. Мәрхүмнәрнең мәетен эксумацияләу гамәлдәге законнар нигезендә һәм санитар һәм экологик нормалар таләпләренә туры китерап башкарылырга тиеш.

2.10. Үлгән кешеләрнең жәсәдләрен яңадан жириләүне ком грунтларында жириләгөннөн соң бер елдан да иртәрәк һәм өч елдан да иртәрәк түгел – чимал грунтларында башкарырга кинәш ителми.

2.11. Кабердән жәсәдләрне тартып алу һәм аларны башка урынга күчеру өчен рәхсәт Башкарма комитет тарафыннан рәсмиләштерелә.

2.12. Жирләүне рәхсәт итү өчен күмелгән кешенең туганы гаризасы, аеруча куркының йогышлы авыруларның булмавы турында санитария-эпидемиология күзәтчелеге органы бәяләмәссе нигез булып тора.

2.13. Мәет алганнан соң каберләр кулланылырга рәхсәт ителгән дезинфекция чарапары белән дезинфекцияләнергә тиеш, кичекмәстән салынган һәм туфрак ёслеге планлаштырылган.

2.14. Вәкаләтле органнар таләбе буенча эксумация уткәргендә, аның тәртибе гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә.

2.15. Элеккеге күмелгән урынга кабат күмелү санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары тарафыннан билгеләнгән тулы минерализация чоры тәмамланғаннан соң гына рәхсәт ителә, әмма егерме елдан да соңга калмычы.

2.16. Жирләү процессы барлыкка килә торган транспорт чарапары зиратны эксплуатацияләүче махсус хәzməт тарафыннан жирләү эше мәсьәләләре буенча бирелгән пропуск нигезендә зират территориясенә totkarlyksız бару хокуқына ия.

2.17. Гайлә (туганар) күмелгән урыннарны карап тоту һәм тәзекләндерү зиратның архитектура-ландшафт тиrәлеге, санитария нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук гамәлдәге законнар һәм муниципаль хокукий актларның башка таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.18. Барлыкка килә торган, шулай ук гамәлдәге жирләү урыннары сүтelerгә тиеш түгел һәм дайми су басу, жир тетрәү һәм башка табигый бәләказалар янаган очракта, жирле үзидарә органнары карапы буенча гына күчерелергә мөмкин.

2.19. Жәмәгать зираты территориясе түбәндәге функциональ зоналарны үз өчен алырга тиеш:

- Керү зонасы.

Керү зонасында автотранспортка керү - чыгу, шәхси һәм жәмәгать транспорты өчен автостоянка каралган.

- Күмү зонасы.

Күмү зонасы-Жирләү эшләре алып барыла торган жәмәгать зиратының төп функциональ-территориаль зонасы һәм рәткә булленгән территория, юл чөлтәре белән ватылган карта һәм каберләү корылмаларына бүлеп бирелгән территория.

2.20. Жәмәгать зиратында урыннар каралырга мөмкин:

- мактаулы күмелгән урыннар :

- хәрби каберлекләр өчен;

- шәхесләре Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән мәетләрне жирләү өчен һәм хатыны, якын туганнары, башка туганнары яисә законлы вәкил булмаганда, яисә алар жирләү мөмкин булмаганда, мәетләрне күмү өчен.

2.21. Зират капкасының киңлеге 6 метрдан да ким булмаска тиеш.

2.22. Зират территориясе жиһазландырыла:

- жир кишәрлекләре - күмелгән кварталлар, кабер номерлары күрсәткечләре белән;

- официальных рәсми белдерүләрне, әлеге Нигезләмәне, шулай ук башка кирәклө мәгълүматны урнаштыру өчен стенд; вак чүп жыю өчен урналар белән;

- чүп ю өчен контейнерлар белән.

2.23. Гражданнар тарафыннан билгеләнгән кабер салу корылмалары аларның милкә булып тора.

2.24. Кабер корылмаларындагы язулар, чыннан да, бу урында үлгән (һәлак булган) кешеләр турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

2. Жәмәгать зиратында жириләу тәртибе.

1. Жәмәгать зиратында жириләу үлгән кешенең мәетен (жәсәдләрен) жириләу юлы белән башкарыла.
2. Мәрхүмне зиратта жириләу рәхсәтеннән башка тыела.
3. Моның өчен бирелгән жириләп кешенең мәетен белән жириләу рәхсәт ителми.

Ябык жәмәгать зиратларында күмү тыела.
4. Жириләу өчен жириләп кешенең мәетен бирү вәкаләтле орган үлгән кешенең каберлеккә күмүгә рәхсәт бирү яки каберлеккә туфрак урнаштырылган урнага рәхсәт бирү юлы белән башкарыла (алга таба - рәхсәт).
5. Рәхсәт сорап якыннары (ире (хатыны), балалары, ата-аналар, уллыкка алынган, уллыкка алынган, туганнары һәм туганнары, бертуган апалары, оныклары, бабай, әби), башка туганнары яки законлы вәкил, үлгән кешене жириләүне үз өстенә алган бүтән затлар, шул исәптән жириләүне оештыручы агентлар (затлар) мөрәжәгать итә ала.
6. Жириләүне оештыручы затлар вәкаләтле органга тапшыралар:
 - кабердә мәрхүмне күмүгә рәхсәт бирү түрүнде гариза (кабердәге туфрак белән тартма урынына);
 - мәрхүмнең үлеме түрүнде танықлык күчермәсе (чагыштыру өчен Төп нәсхә күшымтасы белән);
 - гариза бирүченең паспорт күчермәсе (чагыштыру өчен Төп нәсхә күшымтасы белән);
 - кремация түрүнде белешмә күчермәсе (кабердәге туфрак белән чүп савытына рәхсәт сорап мөрәжәгать иткән очракта), (Төп нәсхә күшымтасы белән чагыштыру).
7. Мәрхүмне жириләу өчен жириләп кешенең мәетен бирү башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән муниципаль хезмәт күрсәтү тәртибен һәм стандартын билгеләүче административ регламент нигезендә гамәлгә ашырыла. Мәрхүмне жириләу өчен жириләп кешенең мәетен бирү гариза бирүче үлгән кешене жириләу өчен жириләп кешенең мәетен бирү түрүнде язма гариза биргән көннән соң килгән 1 эш көне дәвамында гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән гаризаны карау нәтижәләре буенча мәрхүмне жириләу өчен жириләп кешенең мәетен бирү түрүнде белешмә бирелә.
8. Яңа каберлекләр гамәлдәге нумерация буенча эзлекле тәртиптә башкарыла.
9. 3.9. Участокта, юл кырыйларында каберлекләр арасындагы аерма белән күмү рәхсәт ителми.
10. Мәрхүмне күмү санитар кагыйдәләр нигезендә, үлгәннән соң 24 сәгатьтән дә соңга калмыйча яисә медицина органнары рәхсәтте буенча гадәттән тыш хәлләр булган очракта, иртә срокларда башкарыла.
11. Туганнарын бер үк кабергә күмү, элек күмелгән мизгелдән 20 елдан да соңга калмыйча, минерализациянең тулы чоры тәмамланганнын соң рәхсәт ителә.
- Чүплекләрне туган каберенә туфрак белән күмү, элек кабердәгә табут күмелү вакытына карамастан, рәхсәт ителә.
12. Күмелгән очракта кабер теркәү билгесе, үлгән яисә үлгән кешенең фамилиясен, инициалларын һәм жириләу датасын, аның туган һәм үлем даталарын, шулай ук жириләу башкарылган жириләп кешенең номерын күрсәтеп куела (ул булган очракта).
13. Жириләу өчен жаваплы зат дип үлгән (вафат булган) кешене жириләу бурычын үз өстенә алган якын туганнар арасыннан зат яисә жириләу өчен

жаваплылыкны беркету турында гариза белөн вәкаләтле Башкарма комитетка язмача мәрәжәгать иткөн башка зат таныла.

3. Зиратларны төзекләндөрү

1. Зиратларны төзү һәм төзекләндөрү буенча барлық эшләр гамәлдәге ағачларны, қуакларны һәм үсемлек грунтын максималь рәвештә саклап башкарылырга тиеш.

2. Агач кисуне, санитар-яклау зонасы һәм мораль (Яшел) саклау зонасын булдыру өчен, табигый яшел үсентеләрне (урман) максималь рәвештә файдаланып, сайлап алып башкарырга кирәк.

3. Яңа булдырыла торган зират территориясе тирәсендә уза торган мораль (Яшел) яклау зонасы 10-20 м кинлектәге яшел үсентеләр (ылыслы агачлар) белөн тыгыз булырга тиеш.

4. 4.4. Яшел үсентеләр мәйданы зиратның 20% мәйданыннан да ким булмаска тиеш.

5. Яңа булдырыла торган жириләү урыннарын яшелләндөрү башкарыла торган төzelеш эшләренең гомуми комплексына керергә һәм объектны файдалануга тапшырган вакытка кадәр төгәлләнергә тиеш. Зиратны яшелләндөргөндө агачтан кабергә кадәр ара 5 метрдан да ким булмаска тиеш.

6. Юллар һәм тротуарлар, кварталлар һәм участоклар территориясе буенча жәяүлеләрне үтү өчен билгеләнгән. Юл кинлеге (тротуар) кимендә 1,0 м тәшкил итәргә тиеш.

5. Каберлекләрне теркәү һәм исәпләү.

5.1. Жәмәгать зиратлары территориясендә житештерелгән һәр күмелү, шул исәптән гайлә (туганнар) жириләнеше күмелгән урыннарны теркәү кенәгесендә вәкаләтле Башкарма комитет тарафыннан исәпкә алышырга тиеш. Язылу үлем турында таныклык һәм датасы, үлгән кешенең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, үлү турында таныклык сериясе һәм номеры; кабернең тәртип номеры (ул булган очракта); жириләүне оештыру өчен жаваплы затның фамилиясе, исеме, атасы курсәтелгән нигездә башкарыла.

5.2. Каберлекләрне теркәү китаплары катый хисап документлары булып тора һәм дайими саклау вакыты булган эшләргә керә. Каберлекләрне теркәү кенәгәләре вәкаләтле орган тарафыннан жириләнүгә теркәү номерларын өзлекsez бирү методы белөн алынган, тикшерелгән рәвештә алып барыла. Күрсәтелгән китаплар, аларны тәмамлау факты буенча, вәкаләтле орган тарафыннан шәһәр архивына дайими саклауга тапшырыла.

6. Жириләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге.

6.1. Жириләү эшен оештыручи затка (иренә, якыннарына, башка туганнарына, законлы вәкиленә яки үлгән кешене жириләү бурычын үз өстенә алган бүтән затка) «Жириләү һәм жириләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындағы 8-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясы нигезендә жириләү буенча хезмәтләр исемлеген түләүсез бирү гарантияләнә.

6.2. Жириләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең бәясе, 1996 елның 12 гыйнварындағы 8-ФЗ номерлы «жириләү һәм жириләү эше турында» Федераль законның 9 статьясындағы 3 пункты нигезендә, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

7. Вафат булган (вафат булган), ире, якын туганнары, башка туганнары яисә законлы вәкиле булмаган затларны жирләү гарантияләре.

7.1. Хатыны, якын туганнары, башка туганнары яисә үлгән кешенең законлы вәкиле булмаса, жирләү мөмкин булмаса, шулай ук үлгән кешене жирләү, жирләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаса, Эчке эшләр органнары тарафыннан аның шәхесен билгеләгәннән соң, урамда яки башка урында жирләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда, үлем сәбәпләрен билгеләгәннән соң, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, махсус хезмәт тарафыннан үлем сәбәбәбен ачыклаганнан соң өч тәүлек эчендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Шәхесләре Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән мәетләрне жирләү әлеге органнарның ризалыгы белән махсус хезмәт тарафыннан, мондый очракларның билгеле бер участокларында жәмәгать зиратларын жирләү юлы белән башкарыла.

– 7.3. 7.1 пунктында һәм 7.2 пунктында күрсәтелгән мәетләрне жирләгәндә махсуслаштырылган хезмәт күрсәтә торган хезмәтләр үз эченә:

- жирләү өчен кирәkle документларны рәсмиләштерү;
- тәнне юу;
- мәетне китерү;
- мәрхүмне зиратка ташу (крематорийга);
- жирләү.

8. Жирләү, ритуаль хезмәтләр, жирләү ритуалы предметлары буенча хезмәтләрнең сыйфатына карата таләпләр.

8.1. Жирләү, ритуаль хезмәтләр, жирләү ритуалы предметлары, махсус хезмәт, шулай ук башка хужалык итүче субъектларның сыйфаты жирләү эше өлкәсендә мәжбүри таләпләрне билгеләүче санитар нормаларга һәм кагыйдәләргә, техник шартларга һәм башка хокукый актларга туры килергә тиеш.

9. Жәмәгать зираты территориясе буенча транспорт чаралары хәрәкәте кагыйдәләре.

9.1. Автокатафалк, шулай ук аны озатып йөрүче транспорт жәмәгать зираты территориясенә тоткарлыксыз бару хокукуна ия.

9.2. Инвалидлар жәмәгать зираты территориясенә шәхси автотранспортта йөрү хокукуна ия.

9.3. Жирләү участогын төзекләндерү өчен материаллар китерүче транспорт чарасын йөртү рәхсәт ителә.

10. Әлеге Нигезләмәнең үтәлешен контролльдәtotу.

10.1. Башкарма комитет әлеге Нигезләмәнең үлгән кешене жирләү һәм жирләү, Күмү урыннарын карап totу белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыручи хужалык итүче барлык субъектлар тарафыннан үтәлешен контролльдә totа.

Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Иске-Рәҗәп
авыл жирлеге муниципаль
берәмлегендә жирләү
урыннарын булдыру һәм карап
тоту тәртибе һәм зиратларның
эшчәнлеге турында Нигезләмәгә
1 нче кушымта

Иске-Рәҗәп авыл жирлеге территориясендә
ЗИРАТЛАР ИСЕМЛЕГЕ

№ п/п	Зират исеме	Зиратның адресы	Мәйданы, га	Эшли яки ябык